

ЮГОЗАПАДЕН УНИВЕРСИТЕТ „НЕОФИТ РИЛСКИ”
ФАКУЛТЕТ ПО ПЕДАГОГИКА
Катедра „Теория и методика на физическото възпитание”

РЕЦЕНЗИЯ

от проф. д-р Петър Александров Банков, преподавател и научен консултант по „Мениджмънт на спорта” в Национална спортна академия „Васил Левски”, на дисертационния труд на Станислав Олегов Стоев на тема: „Модел за управление на учебния процес по спорт във висшето училище” – представен за придобиване на образователната и научна степен „Доктор” по научната специалност „Теория и методика на физическото възпитание и спортната тренировка (вкл. Методика на лечебната физкултура)”.

Професионално направление 1.2. Педагогика, област на висшето образование 1.

Научен ръководител: проф. д-р Атанас Георгиев

Докторантът Станислав Олегов Стоев в редовна форма на обучение по Теория и методика на физическото възпитание е роден на 01.01.1980 г. в гр. Благоевград. Последователно завършва в гр. Благоевград: средно образование в 7-о СОУ „Кузман Шапкаров” (1998); ОКС „Бакалавър” – специалност „Педагогика на обучението по физическо възпитание” – Югозападен университет „Неофит Рилски” (2002); ОКС „Магистър” – специалност „Управление на образованието” (2007) – Югозападен университет „Неофит Рилски”; езиково училище „Alexander Language” – специалност английски език, гр. Благоевград (2007).

В периода 2010–2013 г. Станислав Стоев е редовен докторант по Теория и методика на физическото възпитание и спортната тренировка (вкл. Методика на лечебната физкултура) към катедра „Теория и методика на физическото възпитание” на Югозападния университет „Неофит Рилски”.

Дисертационният труд на Станислав Стоев е разработен в три взаимосвързани глави (вкл.: въведение; спортната дейност във висшето училище – същност и реализация; методологически параметри на изследването (вкл. научна и социална актуалност, концепция и научен проблем, научно-методологични параметри, организация и методика на изследването; формулиране на работни понятия); резултати и анализ; заключение (обобщаващи изводи и препоръки). Съдържанието на труда е представено в 195 стандартни страници, вкл.: 5 таблици; 29 диаграми; 9 схеми; библиография (литературни и документални източници – 119. От тях на кирилица 105, на латиница 5 и интернет сайтове 9); приложения (42 с.). От тях: анкетни карти – 4; таблици, вкл. в приложения 5, 6, 7 и 8 (брой на студентите през учебната 2011–2012 г. по факултети, курсове, специалности, семестри, форми на обучение, кредити); база данни на приложенията.

Целта на изследването е – „На база данни – изследване на факторите, имащи отношение към учебния процес по спорт и разкриване на техните причинно-следствени връзки, да се създаде модел за тяхното оптимизиране и ефективност”. Обектът на изследване е учебният процес по спорт във висшето училище. За изпълнение на целта са формулирани и взаимосвързани изследователски задачи.

За теоретичното и научно-приложното изследване докторантът ползва адекватни научни методи: анализ на литературни и документални източници; контент-анализ на учебно-програмни и нормативни документи; системно-структурен анализ; дедуктивно-логически анализ; социологически методи (анкети, беседи); математико-статистически методи.

По темата на дисертационния труд докторантът представя като първи автор три публикации. Те са свързани с: мотивите на студенти за участие в часовете по спорт; организацията на учебния процес по спорт;

проблеми на физическото възпитание и спорта в образователната система. Докторантът е участвал с доклад на научна сесия (гр. Благоевград).

Авторефератът отразява обективно и коректно във взаимна връзка и балансирано основните части на съдържанието на дисертационния труд.

Актуалността, значимостта и приложимостта на резултатите от теоретичното и научно-приложните изследвания в областта на учебния процес по „Спорт” са непреходни. Те се определят от стремежа на държавните и обществените институции за усъвършенстване управлението на физическото възпитание и спорта във висшите училища. Целта е – повишаване на техните социални функции сред студентите като един от факторите за тяхното здравословно състояние и равнището на физическата им дееспособност. Фактор за тяхната учебна успеваемост и бъдещо кариерно развитие в различните области на обществото.

Анализът и оценката на резултатите от теоретично и научно-приложните изследвания по темата на дисертационния труд дават възможност да се формулират някои основни приноси.

Първо. В глава първа на дисертационния труд е направен компетентен анализ на: социални, правни, функционални и управленски аспекти на управлението и развитието на спорта в Европейския съюз; някои негативни тенденции на здравословното състояние на студентите; законодателната и нормативната уредба на физическото възпитание и спорта в България; характерните особености на спортната дейност като процес във висшите училища (цели, принципи, функции, форми, структура, фактори и организация; компонентите на спортното възпитание (социалнопсихологически, интелектуални, двигателни); връзката между двигателната активност и здравословното състояние на студентите; спецификата и функциите на учебния процес „Спорт” във висшите училища от гледна точка на спортологията.

По този начин е обогатена теорията на проектиране и реализация на физическото възпитание и спорта във висшите училища. Обоснована е потребността от научно изследване на управлението на учебния процес „Спорт” в университетите в България.

Второ. В трета глава на дисертационния труд са анализирани в теоретичен и научно-приложен аспект:

- особеностите на участие на студентите в занимания със спорт, вкл. мотиви: потребност от учебната дисциплина „Физическо възпитание и спорт”; посещаемост, отношение, честота, форми на организация, интереси, видове спорт, необходимост от оценка на физическото възпитание, проблеми и влияние на заниманията със спорт върху здравословното състояние;

- позицията на преподавателите по физическо възпитание и спорт относно: потребността и социалните функции на спорта като задължителна форма в учебните програми, организация, оценка на спортната активност, причини, които влияят върху ефективността на учебния процес по физическо възпитание и спорт;

- управлението на физическото възпитание и спорта във висшите училища на България. Представени са съвременни структури на държавните и обществените институции и организации (схеми – 5, 6, 7). Разкрити са аргументирано основни характеристики на управлението и развитието на физическото възпитание и спорта във висшите училища, вкл. на университетския спорт в политически, стратегически, програмен и правен аспект; осъществен е структурно-функционален анализ на процеса на физическото възпитание и спорта във висшите училища (планиране, хорариум) на основата на изследвани 17 университети в България (вкл. общ хорариум на часове, организация на спорта, форми на занимания през свободното време, спортно усъвършенстване); състоянието на физическото

възпитание и спорта във висшите училища в някои страни в Европейския съюз.

Един от крайните значими продукти – принос на теоретичното и научно-приложните изследвания, е проектираният „Модел за управление на учебния процес по спорт във висшето училище”. С приложение на системния подход са представени целите на управление на учебния процес и като „Система за оптимизиране на спортната активност на студентите” (схеми – 8, 9). Правят впечатление включените елементи (в блокове), които следва да гарантират функционирането на системата (учебна документация; кадри; управление; организация; информация; финансиране; спортна инфраструктура). Иновация е предложената технология за привличане на студентите (чрез интернет) във форми на спортна активност като елемент на организацията на учебния процес по „Спорт” (с. 137–141).

Посочените теоретични и научно-приложни приноси в голяма степен определят положителните качества на дисертационния труд. Това от своя страна обуславя възможностите за тяхното приложение в практиката на управлението на учебния процес по „Спорт” като един от проблемите с непреходно значение за развитието на физическото възпитание и спорта във висшите училища на страната.

Някои по-важни пропуски, слабости, въпроси и препоръки към дисертационния труд и докторанта се свеждат до:

- наличие на стилистични и технически несъвършенства в някои части на изложението, вкл.: липса на наименования на по-голямата част от диаграмите и схемите и тяхното несъвършено оформление; непълни страници; повторение на текстове;
- проектираните анкетни изследвания се нуждаят от теоретичен модел, в който да се обосноват: подходът; елементите и връзките между отделните въпроси и показатели на изследванията;

- недостатъчни са научните доказателства, които да придадат по-голяма дълбочина и комплексност на анализа на състоянието на учебната дисциплина „Спорт” в българските и чуждестранните висши училища, както и на университетския спорт.

Тези бележки не поставят под съмнение положителната оценка за подхода, съдържанието и приносите на дисертационния труд.

Въпрос към докторанта: Какви са алтернативите за оптимизиране на управлението и развитието на спорта (с приоритет повишаване на двигателната активност) на студентите през свободното време?

Дисертационният труд е лично дело на Станислав Стоев. Той е в резултат на усилията и на неговата добра научна подготовка.

Заклучение

Процедурата по подготовката на докторанта, разработката и представянето на дисертационния труд за публична защита е в съответствие с изискванията на: ЗРАСРБ, Правилника за приложението на ЗРАСРБ; Вътрешните правила за развитие на академичния състав в Югозападния университет „Неофит Рилски”.

С убеденост предлагам на уважаемите членове на научното жури да оценят положително качествата и приносите на дисертационния труд. На Станислав Олегов Стоев да бъде присъдена образователната и научна степен „Доктор” по научната специалност „Теория и методика на физическото възпитание и спортната тренировка (вкл. Методика на лечебната физкултура)”. Професионално направление 1.2. Педагогика, област на висшето образование 1.

12.06.2013 г.

София

Рецензент:

/проф. д-р Петър Александров Банков/